

တၢ်မၤလိလီၤကဝီၤအတၢ်မ့ၢ်လၢတဖၣ်

ဒ်သိးကဖျိထီၣ်လၢတၢ်ထီၣ်အဂီၢ်, ကွီဖိတဖၣ်ကဘၣ်ဒီးန့ၣ်ဒီးပၣ်ဖျိၣ် ၂၂ ဒီး, လၢအပၣ်ယုၣ် ၄ ခြံးလၢ အဲကလံးကျိၣ်ပိညါ(ELA)ဖဲတၢ်ဖျိကွီအမ့ၢ်အပတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိလီၤမိၢ်ပျၢ်ကဲထီၣ်သးညီန့ၢ်မ့ၢ်အဲကလံး ၁, အဲကလံး ၂, အဲကလံး ၃, ဒီးအဲကလံး ၄ န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, ကွီဖိတဖၣ်ပံးန့ၢ်တၢ်ဆီလီၤပၣ်လီၤဆိ(AP)အတၢ်မၤလိတဖၣ်လၢအဲကလံးကျိၣ်ပိညါလၢတၢ်မၤပျဲတၢ်မၤလိခိၣ်ထံးမ့တမ့ၢ်လံာ်တၢ်ယုထၢမၤလိအိၤသ့အခြံးဒီးအဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.

ကွီဖိလၢတဖၣ်တၢ်မၤလိခိၣ်ထံးလၢပျဲပျဲဘၣ်တဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကယုဒ်သိးကမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်မၤန့ၢ်ကျဲးဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးတဖၣ်လၢကမၤပျဲကျဲးဒီးတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်သးလၢလံာ်တၢ်မၤလိလၢကွီဖိလိၣ်မၤပျဲအဖိခိၣ်, တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤသ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်မၤပျဲဒီးလၢအိၣ်ဘျးစဲသးလၢခိၣ်ဖျါထၢၣ်အကျိၢ်, ဖဲတၢ်ကီၢ်ခါအကွီၢ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်န့ၢ်ဖးသီဖဲကွီန့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထီၣ်အိၣ်အိၣ်တက့ၢ်တၢ်သ့ကွဲးသ့ဖးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးလုၢ်လၢတဖၣ်--

- ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်ဒ်သိးကဆိၣ်ထွဲတၢ်န့ၢ်ပၢ်ကျိၣ်ဒီးတၢ်ပၣ်ထံးနီၤဖး
- စူးကါတၢ်အုၣ်သးခိဖျိလံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်ဒ်သိးကဆိၣ်ထွဲတၢ်ဂ့ၢ်ပၢ်ဖျါဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်
- စူးကါဝီၢ်ဩလၢအပတီၢ်ထီလၢတၢ်ကတိၤဒီးလၢတၢ်ကွဲး
- ပၣ်ထံးနီၤဖးကျိၢ်ကျဲးလၢပျဲကျဲးလံာ်အတၢ်ယုထၢတဖၣ်လၢဘၣ်ထွဲတၢ်န့ၢ်ပၢ်လံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်
- မၤတၢ်ဆဲးကျိးတဖၣ်ဒီးလံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်အဂၤ, တၢ်ဆိကမိၣ်, ဒီးဆဲးလၢအတၢ်ကွၢ်စိတဖၣ်
- စူးကါတၢ်ကွဲးအကျိၢ်အကျဲး(ကွဲးဆိ, ကွဲးပတြီၢ်, ကွၢ်ကဒါကျဲး, ဘျီဂ့ၢ်ထီၣ်)
- ပၣ်ဖျိၣ်စဲအုၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါဒ်သိးကထုးထီၣ်ဒီးကဟ်ဖျါထီၣ်
- စူးကါလံာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိအိၣ်တီတဖၣ်လၢကသမံသမိလိကစၢ်သးဒီးသကိးကကွၢ်ကဒါကျဲး

အဲကလံး ၁ (လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံး)

ဘၢဖလိၣ်ပဒိၣ်ကွီအဲကလံး ၁ လံာ်ညီၣ်သိၣ်ဒိၣ်ထီၣ်သၢတြီၢ်တၢ်မၤအဂၤကတၢ်ခိဖျိ Sophocles, William Shakespeare, ဒီး Emily Dickinson ယုၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးဒ်သိးလိာ်သးခိဖျိပျဲကျဲးလံာ်ဖိတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် Karen Russell ဒီး Marc Aronson န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိတၢ်မၤလိလံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်ကလုာ်ဒီးတၢ်ကစိၣ်တဖၣ်, ကွီဖိတဖၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်, ပၣ်ဖးနီၤဖးတၢ်ထံၣ်, တဲဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်, သုတၢ်တီၢ်ကျဲးလီၤလီၤဆိဆိတဖၣ်လၢတၢ်ကွဲးလံာ်အကျိၢ်အကျဲး, ဒီးသုကွီၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဆဲးကျိးတုၤလီၤတၢ်လီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ယုသ့ၣ်ညါအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, ကွီဖိတဖၣ်ကွၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်လၢအသးစၢ်ဆၢ, ပၣ်ဖျိၣ်ဒီးသမံသမိတၢ်တီၤမၤစၢ်တဖၣ်လၢတၢ်န့ၢ်အိၣ်သ့ဒီးဘၣ်ထွဲ, ဒီးထုးထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်အုၣ်သးတၢ်ထံၣ်ဆိလၢကကွဲးတၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤလိအလံာ်လၢကဟ်ဖျါထီၣ်အဲသ့ၣ်တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါဖျါဖျါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဲကလံး ၂ (လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံး)

ကွီဖိတဖၣ်ကပၣ်ထံးနီၤဖးဘၣ်ယးလံာ်လံာ်ဒီးတၢ်ကွဲးတၢ်ကစိၣ်လၢအမ့ၢ်အတီၤဒီးကကွဲးစ့ၢ်ကိးထါ, တၢ်ဂဲၤဒိပူ, ဒီးတၢ်ယဲၤမုၢ်န့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လီၤဆိဒီးခ့ၢ်ဒ်သိးလိာ်သးပျဲကျဲးလံာ်ဖိတဖၣ်လၢအပၣ်ယုၣ်Niccolò Machiavelli, William Shakespeare, Martin Luther King, Jr., Alice Walker, Amy Tan, ဒီး Malala Yousafzai တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွီဖိတဖၣ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်, ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်, ကွဲးဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်တဖၣ်ဒီးသုလိကျိၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်ခိဖျိတၢ်စူးကါတၢ်သိၣ်တၢ်သိသနီၣ်ဒ်သိး Socratic Circles န့ၣ်လီၤ. ကွီဖိတဖၣ်ကဆဲးသုထီၣ်တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ခိဖျိတၢ်ကွၢ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်စိအါမံဒ်သိးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤလၢအကစၢ်ဒ်ဖဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွီဖိတဖၣ်ကထုးထီၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်အုၣ်သးတၢ်ထံးစိလၢကကွဲးဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်လိာ်အလံာ်လၢကဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါအါမံဖျါဖျါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဲကလံးကျိၣ် ပိညါ ၉-၁၂

ဒ်သိးကဖျိကွီအဂီၢ်, ကွီဖိတဖၣ်ကဘၣ်ဖျိတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ကလုာ်ကလုာ်ကီၢ်စဲၣ်အတၢ်ဒီးစးလၢအဲကလံးကျိၣ်ပိညါ, ညီန့ၢ်တၢ်ပံးန့ၢ်အိၣ်ဖဲကဖျိထီၣ်ကွီအကတၢ်တနံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကွီဖိတဖၣ်လၢအဲဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကီၢ်စဲၣ်ကွီဖျိလံာ်အုၣ်သးယုၣ်ဒီးမံးလၢသ့ၣ်ကပီၤလၢအထီကဘၣ်ဖျိကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးယိးဘၣ်လၢအမးအစ့ၤကတၢ် ၆၅ ဒီးအဖိခိၣ်-လၢတခါအကျါကဘၣ်မ့ၢ်ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးလၢအဲကလံးကျိၣ်ပိညါန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်, ကွီဖိကဘၣ်ယုထၢအါထီၣ်ခြံးခံခါလၢကျိၣ်အါန့ၢ်အဲကလံးကျိၣ် (LOTE) ဒီးလီၤကဝီၤပူဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်တၢ်သမံသမိ B LOTE တၢ်ဒီးစးမ့တမ့ၢ်ယဲၤယုန့ၢ်လၢန့ၢ်လၢကွီၣ်သ့မ့တမ့ၢ်သးသမ့တစိၤတၢ်မၤဒီးစးဖိကဟ်ကွီၣ်သ့ (CTE) လၢအပိၣ်ထွဲလိာ်သးန့ၣ်လီၤ.

ကွီအပူၤဟ့ၣ်ကွီတၢ်တဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤအါထီၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်လၢအပၣ်ယုၣ်တၢ်ယုထၢတဖၣ်လၢကွီဖိဆိတလဲကွီတၢ်မၤလိအကျိၢ်အကျဲးအဂၤ, မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤအလီၤအလၢတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

ကွီဖိအိၣ်လၢ ၉-၁၁ တီၤတဖၣ်ဘၣ်တၢ်သမံသမိအိၣ်တနံၣ်သၢဘျီဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်လၢအဲသ့ၣ်အိၣ်ဖဲကျဲးလၢအဘၣ်လိာ်ဘၣ်စးလၢတၢ်ကွဲးသ့ဖးသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွီဖိတဖၣ်ပံးန့ၢ်စ့ၢ်ကိးသၢလီၤတဘျီ ELA အတၢ်မၤကွၢ်တဖၣ်လၢကထီၣ်သတြီၢ်အဲသ့ၣ်အတၢ်လဲထီၣ်လဲထီဆူတၢ်သ့ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်အပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၢဖလိၣ်ပဒိၣ်ကွီတဖၣ်
ဝဲၤဖးလၢတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ

အဲကလံးကျိန် မီညါ ၉-၁၂

တၢ်ဟ့ၣ်ကုၣ်ဆုမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

ပုၤလိၣ်ဘိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘျးန့ၣ်ဖျိၣ်ခိဖျိၣ်တၢ်မံလၢဘၣ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤပၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

မၤလိၣ်ဆိၣ်ပၢ်နီၣ်တၢ်လီၤလၢကမၤဟံၣ်တၢ်မၤန့ၣ်တက့ၢ်. က့ၢ်ဖိတဖၣ်ကြးမၤက့ၢ်တၢ်မၤကိးန့ၣ်. ဝဲအဲသ့ၣ်က့ၢ်တၢ်မၤမုၢ်န့ၣ်တတၢ်ဘၣ်သနါက့ၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. က့ၢ်ဖိတဖၣ်က့ၢ်ကဒါက့ၢ်တၢ်က့ၢ်နီၣ်လၢဘၣ်တၢ်က့ၢ်နီၣ်အိၣ်ဝဲတၢ်မၤလိမုတမ့ၢ်ဖးတၢ်ယဲၤပုၤဖးထီၣ်မုတမ့ၢ်က့ၢ်လံာ်ဖးတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်လၢလၢက့ၢ်ဖိတဖၣ်ကက့ၢ်လံာ်ကိးန့ၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအဲသ့ၣ်လၢကသုတၢ်တီၢ်ကျဲၤမၤလိၣ်လၢက့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. က့ၢ်ဘၣ်ထွဲတၢ်လၢအဲသ့ၣ်ဖးဝဲမၤလိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်အဲသ့ၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤ.

က့ၢ်ဖိတဖၣ်ဖးလံာ်လၢအဲသ့ၣ်အလိၣ်တဲမိ/တၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. သ့ **Libby by Overdrive**, ခိၣ်ဖျိၣ်ထၢၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကယုက့ၢ် **ebooks** ခိဖျိၣ်ကမုၢ်လံာ်ရိဒးန့ၣ်တက့ၢ်. လံာ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဆုကဒါက့ၢ်အိၣ်လၢ ၇ သီအတီၢ်ပုၤဒေၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. **မုတမ့ၢ်**,မၤန့ၣ်ကလိ **ebooks** ခိဖျိ **myON** န့ၣ်တက့ၢ်. ဘၢဖလိၣ်ပခိၣ်က့ၢ်ဖိကိးဂၤအိၣ်ဒီးအကစၢ်စရီန့ၣ်လီၤ.

ဝဲသကိးတၢ်ဒီးက့ၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်ထွဲတၢ်လၢအဲဝဲမၤလိဘၣ်ဝဲတက့ၢ်. နတလိၣ်သ့က့ၢ်အဲသ့ၣ်အတီၢ်ပတီၢ်ဘၣ်, ထဲဒေၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.

မၤလိၣ်တၢ်လၢက့ၢ်ဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးအကျိၤအကျဲၤလၢကက့ၢ်နီၣ်မုၢ်န့ၣ်တဖၣ်လၢဘၣ်တီၣ်ထီၣ်က့ၢ်အတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. မၤစၢၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်မၤနီၣ်မၤယါမုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီလၢကဘၣ်တီၣ်ထီၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤတက့ၢ်စုၣ်စုၣ်(အဒိ, လံာ်လၢပုၤက့ၢ်လံာ်သ့ဝဲတဖၣ်, တၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤလိ, တၢ်က့ၢ်ပတြီၢ်, တၢ်က့ၢ်ကဒါက့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.)

အဲကလံး ၃ (လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံး)

လၢအဲကလံး ၃ အပူၤ. က့ၢ်ဖိတဖၣ်ကဆဲးဝဲဝဲနီၣ်ဖးလံာ်ခိလဲၤခိလဲၤလၢအယါယုဒီးတၢ်က့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်ထွဲတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ. တၢ်ဖးအတၢ်မၤတဖၣ်ခိဖျိပုၤက့ၢ်လံာ်တဖၣ်လၢအိၣ်အါကလုာ်ဒ်အမ့ၢ်William Shakespeare, Virginia Woolf, Kate Chopin, W.E.B. Du Bois, Booker T. Washington, Elie Wiesel, Tim O'Brien ဒီး Louise Erdrich န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိၣ်တၢ်မၤလိတၢ်က့ၢ်အကလုာ်ဒ်တၢ်ကစီၣ်တဖၣ်, က့ၢ်ဖိတဖၣ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဝဲဝဲနီၣ်ဖးတၢ်ဆိမိၣ်, က့ၢ်ဖျိထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်တဖၣ်, ဒီးမၤဂ့ၢ်ထီၣ်တၢ်က့ၢ်. တၢ်မၤသကိးတၢ်, ဒီးတၢ်ဆဲးကျိးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ဖိတဖၣ်ဂဲၤလိသံက့ၢ်တၢ်က့ၢ်တဖၣ်လၢကဒုးယိာ်ထီၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤဒီးက့ၢ်ဖျိပုၤတၢ်တီၢ်ပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ဖိတဖၣ်ထုးထီၣ်တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါအလံာ်ခိဖျိတၢ်လုၤယုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်လၢတၢ်ထံၣ်အါမံၤဒီးဝဲဝဲနီၣ်ဖးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်ထံးတဖၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်အဲသ့ၣ်အကစၢ်ဒဲးအတၢ်ဖဲတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ဖိတဖၣ်ကထုးထီၣ်ဆိတၢ်ထံၣ်လၢတၢ်အုၣ်သးအဖိခိၣ်, လၢကကဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်တၢ်က့ၢ်အကါဒိၣ်ကတၢ်လၢတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါအဖိခိၣ်အလံာ်လၢပၢ်ဖျိၣ်ယုဒီးဝဲဖျိထီၣ်တၢ်အုၣ်သးအါမံၤယုဒီးတၢ်ဝဲဝဲနီၣ်ဖးလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်အုၣ်သးလၢအဘၣ်ထွဲဒီးလၢပုၤန့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ဖိတဖၣ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဒီးမၤအုၣ်ထီၣ်အဲသ့ၣ်တၢ်က့ၢ်ခိဖျိမၤဘျးဝဲလိာ်သးလၢတၢ်က့ၢ်အကျိၤအကျဲၤလၢအပၣ်ယုတၢ်ဘျးတၢ်ဘျးက့ၢ်, တၢ်က့ၢ်ကဒါက့ၢ်, ဒီးသကိးအတၢ်က့ၢ်ကဒါက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤကီၢ်ဝဲဒ်အတၢ်ဒီးဝဲလၢလံာ်တၢ်မၤလိကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဲကလံး ၄ (လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံး)

အဲကလံး ၄ မၤဘျးဝဲက့ၢ်ဖိတဖၣ်လၢတၢ်က့ၢ်နီၣ်ကစၢ်သးသမုအမ့ၢ်အတီၢ်ပတီၢ်ဝဲဝဲနီၣ်ဖး. တၢ်ကတီၢ်တဖၣ်, ထါ, တၢ်ဂဲၤဒိပူ, ဒီးတၢ်ယဲၤမုၢ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိမိၢ်ပုၤပုၤပုၤပုၤက့ၢ်တဖၣ်လၢအဂ့ၢ်ကတၢ်ဒီးစိၤဝဲအံၤလၢအပၣ်ယု **William Shakespeare, Henry David Thoreau, Tennessee Williams, Nikolai Gogol, Malcolm X, Alex Haley, Leslie Marmon Silko, Benazir Bhutto, Jared Diamond, ဒီး Jhumpa Lahiri** တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ဖိတဖၣ်ဖးတၢ်က့ၢ်နီၣ်ကစၢ်သးသမုအမ့ၢ်အတီၢ်ပတီၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်က့ၢ်လၢအပၣ်ဖျိထီၣ်နီၣ်ကစၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ဖိတဖၣ်ဝဲဝဲနီၣ်ဖးလၢပုၤက့ၢ်လံာ်တဖၣ်သ့ဝဲတၢ်ကတီၢ်အမ့ၢ်**Common Application** ခိလုၣ်က့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ဖိတဖၣ်ဝဲဝဲနီၣ်ဖးလၢပုၤက့ၢ်လံာ်တဖၣ်သ့ဝဲတၢ်ကတီၢ်ဒဲးကံၢ်ဒဲးဂ့ၢ်ဒီးတၢ်တီၢ်ကျဲၤဒ်သးကမၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်ပတီၢ်ပတြီၢ်ဒီးတၢ်မိတၢ်ကမိၢ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ဖိတဖၣ်မၤဘျးဝဲသးလၢတၢ်က့ၢ်အကျိၤအကျဲၤဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢကပၢ်ဖျိထီၣ်ဒီးဆိၣ်ထွဲအဲသ့ၣ်တၢ်အုၣ်သးအဖိခိၣ်တၢ်ယုသ့ၣ်ညါအတၢ်ထံၣ်န့ၣ်လီၤ. အလီၢ်ခံကတၢ်အစၢၤကမုၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်အတၢ်ယုသ့ၣ်ညါအဖိခိၣ်အလံာ်လၢဝဲဝဲနီၣ်ဖးဒီးဆိၣ်ထွဲတၢ်အုၣ်ကိးသးအါမံၤခိဖျိတၢ်သ့တၢ်အုၣ်သးလၢဘၣ်ထွဲဒီးလၢပုၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဖိးသဲးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်က့ၢ်အကျိၤအကျဲၤပုၤက့ၢ်ဖိတဖၣ်ကလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢပုၤပုၤလၢအဲသ့ၣ်တၢ်က့ၢ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်, က့ၢ်ဖိတဖၣ်ကက့ၢ်လံာ်က့ၢ်ဖုၣ်လၢဝဲဖျိထီၣ်အခိပညိၣ်ဒီးကတီၢ်ဒီးက့ၢ်တၢ်အုၣ်သးလၢအဘၣ်ထွဲခိဖျိတၢ်က့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

AP အဲကလံးကျိၢ်ဒီးတၢ်က့ၢ်ပၢ်ဖျိၣ်(လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံး)

ကျိၢ်တၢ်စိၢ်ခိဒီးတၢ်က့ၢ်ပၢ်ဖျိၣ်ဒုးတုၤလီၤထီၣ်ဘးတၢ်လိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်လၢခိလုၣ်အပတီၢ်တၢ်က့ၢ်အတီၢ်ဒီးပုၤပုၤတၢ်ဝဲဖျိထီၣ်တၢ်အခိပညိ, လၢအပၣ်ဝဲဝဲနီၣ်ဖးတၢ်, နီၣ်ကစၢ်, ဒီးလၢအဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘျီလိာ်တၢ်က့ၢ်တဖၣ်ခိဖျိပုၤက့ၢ်လံာ်ဖိဒီးတၢ်စံၣ်စိၤဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်ခါမံၤန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိတၢ်သမံၤသမိးတၢ်က့ၢ်ပတီၢ်မုၢ်, က့ၢ်ဖိတဖၣ်မၤလိပုၤက့ၢ်လံာ်ဖိတဖၣ်ဆဲးကျိးလိာ်သးဒီးအဲသ့ၣ်အတၢ်တီၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဖဲယုထံၣ်သ့ၣ်ညါဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်အဲသ့ၣ်အကစၢ်ဒဲးအကျိၤအကျဲၤဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်က့ၢ်ဒီးတၢ်ဖးတၢ်ဟ့ၢ်တၢ်ဂဲၤတဖၣ်စုၣ်ကိးဒုးယိာ်ထီၣ်ကမၤဆုရဲၣ်ကျဲၤတၢ်က့ၢ်အဲကလံးလုၢ်လၢလၢပုၤအါဂၤတုၤလိာ်အိၣ်သ့(အဒိ, ဝီၤဩ, လံာ်ပုၤကျိၤအတၢ်ဘျး, တၢ်ကဒီးလံာ်, လံာ်အပနီၣ်, လံာ်အဆၢ, ဒီးတၢ်ယုထၢစုးကါဝီၤဩတဖၣ်န့ၣ်လီၤ). တီၢ်အံၤမၤပုၤ ELA လံာ်တၢ်မၤလိမုတမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့အိၣ်လံာ်လၢတၢ်ယုထၢမၤလိအိၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိလီၤတဖၣ်လၢက့ၢ်သ့အထီထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤခိလုၣ်အခြံးဒုးအုၣ်က့ၢ်ဖိတဖၣ်လၢဒီးန့ၢ်ဖျိထီၣ်အမးလၢ AP အတၢ်ဒီးဝဲလၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဝဲလံာ်တၢ်မၤလိအံၤအကတၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

AP တၢ်သ့က့ၢ်သ့ဖးအဲကလံးဒီးတၢ်က့ၢ်ပၢ်ဖျိၣ်(လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံး)

တၢ်သ့က့ၢ်သ့ဖးအတၢ်စိၢ်ခိဒီးတၢ်က့ၢ်ပၢ်ဖျိၣ်မုၢ်ခိလုၣ်အပတီၢ်လံာ်တၢ်မၤလိလၢမၤဘျးဝဲက့ၢ်ဖိတဖၣ်လၢကပၣ်ဝဲဝဲနီၣ်ဖးတၢ်သ့က့ၢ်သ့ဖးတၢ်မၤလိအယိာ်လၢအပၣ်ယုတၢ်က့ၢ်ပုၤဖးထီ, ပုဖုၣ်, ထါ, ဒီးတၢ်ဂဲၤဒိပူတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သး စၢ်ဆၢလၢတၢ်ဂဲၤလၢခဲဒုးဒီးတၢ်စံၣ်စိၤဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်ခါလၢကဟ့ၣ်လီၤဝဲဖျိထီၣ်တၢ်က့ၢ်အခိပညိဒီးတၢ်န့ၢ်ပုၤက့ၢ်သ့က့ၢ်ကဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ဒီးအခိပညိဒီးတၢ်သ့ၣ်မုၢ်သးန့ၣ်အဂီၢ်ခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ဖိတဖၣ်ဖးဒီးဝဲသကိးတၢ်သ့က့ၢ်သ့ဖး, က့ၢ်ဆိကမိၣ်ထံတၢ်ဖဲတၢ်မၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အကျိၤအကျဲၤ, အဒိအတံာ်, ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်, ဒီးတၢ်သ့တၢ်ကတီၢ်လၢပၢ်ဖျိထီၣ်ဒ်တၢ်အဒိအတံာ်အသိး, တၢ်ထံၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢသးပုၤ, တၢ်စုးကါတၢ်အဒိအတံာ်, ဒီးတၢ်ကလုၢ်အသိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ဖိတဖၣ်ကမးဒီးကသမံၤသမိးလံာ်ဆိရဲၣ်လၢအကါဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တီၢ်အံၤမၤပုၤ ELA လံာ်တၢ်မၤလိမုတမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့အိၣ်လံာ်လၢတၢ်ယုထၢမၤလိအိၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိလီၤတဖၣ်လၢက့ၢ်သ့ အထီထီၣ် ဟ့ၣ် လီၤခိလုၣ်အခြံးဒုးအုၣ်က့ၢ်ဖိတဖၣ်လၢဒီးန့ၢ်ဖျိထီၣ်အမးလၢ AP အတၢ်ဒီးဝဲလၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဝဲလံာ်တၢ်မၤလိအံၤအကတၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.